

คลินิก
หมอครอบครัว
Primary Care Cluster
ตำบลสะอาด

อัตลักษณ์ รพ.น้ำพอง :
“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ”

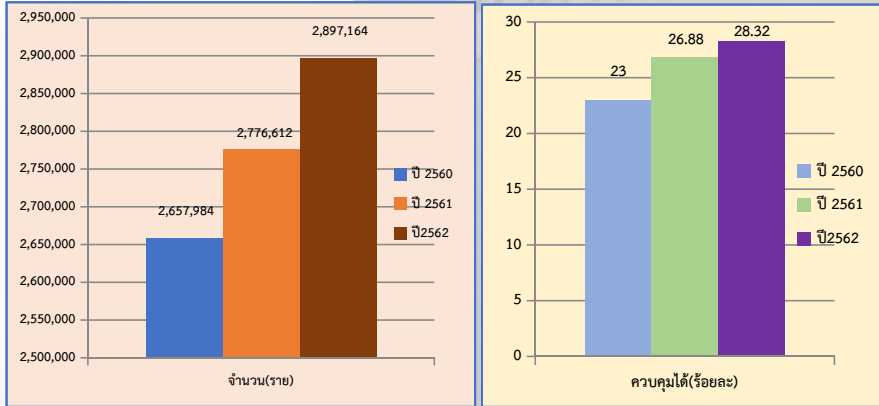
การพัฒนาการบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

นางศิริพร เหลืองอุดม

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลน้ำพอง

- โรคเบาหวานเป็นโรค Non Communicable Disease (NCD)ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทย มีสถิติเพิ่มขึ้นแต่ยังควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้ตามเกณฑ์ดังกล่าว

ความเป็นมาและความสำคัญ

- Behavior and Psycho social Care : BPSC
การดูแลแบบบูรณาการมุ่งเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์เพื่อให้ผู้ป่วยเปิดใจรับคำแนะนำและต่อยอดสู่การประเมินแบบองค์รวมส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันโรค NCD

- ต.สะอาน มีรพ.สต. 2 แห่งถูกยกระดับเป็น คลินิกหมอกครอบครัว (Primary Care Cluster : PCC) มีการจัดบริการคลินิกโรคเรื้อรังมีสถิติผู้ป่วยเบาหวานเพิ่มขึ้นแต่ยังควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้

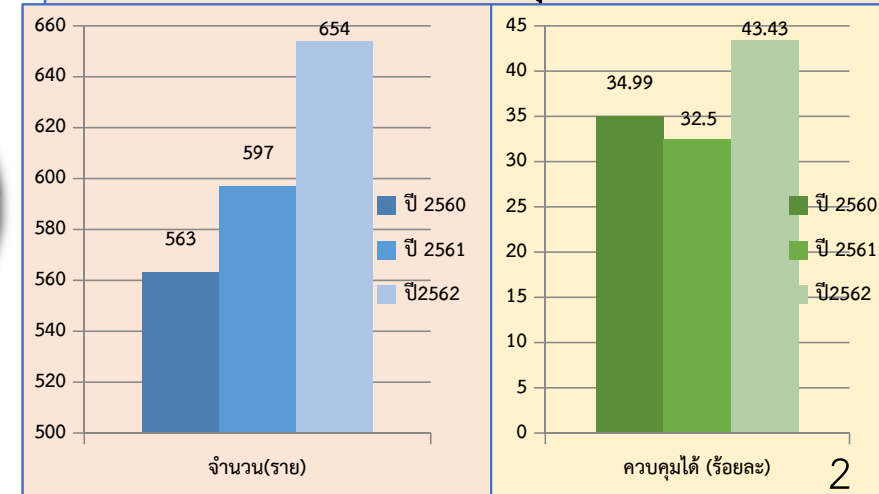
* การศึกษาของ UKPDS (2000) พบว่า การปรับพฤติกรรมลดการเกิด DM ในกลุ่มเสี่ยงสูงร้อยละ 35-38 ดีกว่าการใช้ยา Metformin ส่งผลให้ผู้ป่วย DM ระดับน้ำตาลในเลือดและความดันโลหิตลดลงทุก 1 HbA1C ที่ลดลงทำให้ลด Complication ต่อหลอดเลือดแดงเล็ก ร้อยละ 37 ลดการเกิดโรค IHD และ CVA ถึงร้อยละ 14 และ 12 ตามลำดับ

รพ.สต.สะอาน

รพ.สต.บ้านคำบง

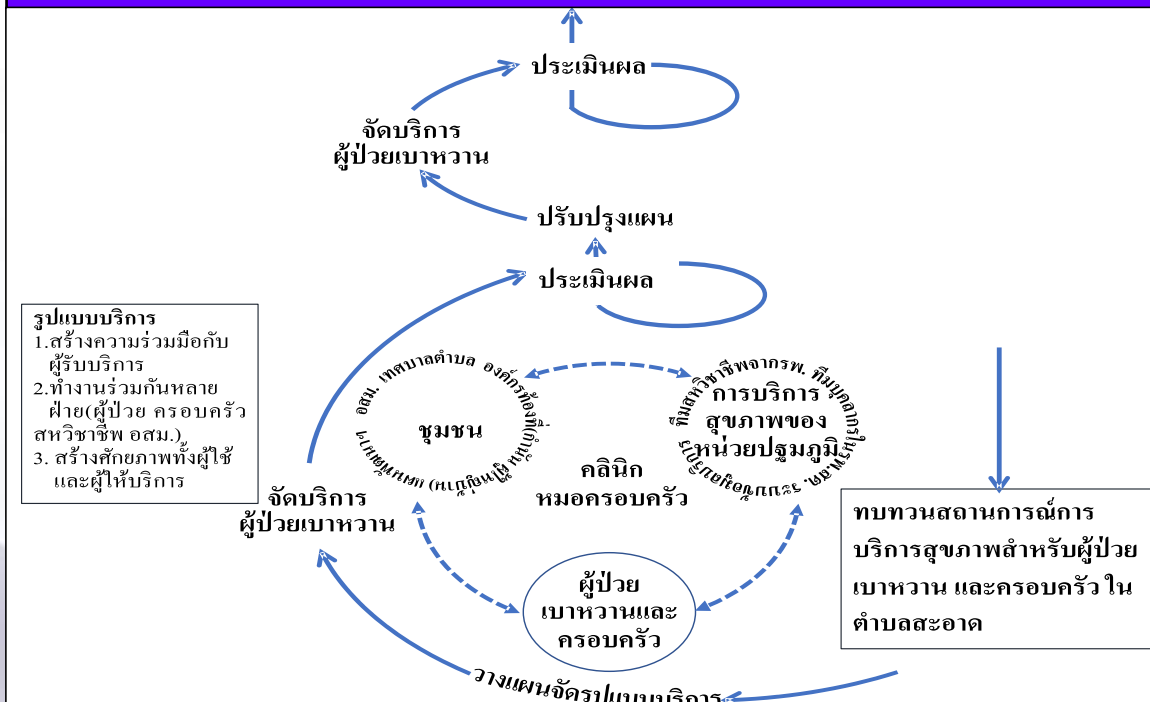
วัตถุประสงค์ การศึกษา

- 1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริการผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
- 2. เพื่อพัฒนาการบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
- 3. เพื่อประเมินผลการพัฒนาบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น

คำถามวิจัย

- 1. สถานการณ์การบริการผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น เป็นอย่างไร
- 2. การพัฒนาการบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.ส อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น เป็นอย่างไร
- 3. ผลการพัฒนาบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัว ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น เป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ(Action Research)ตามกรอบแนวคิดของ มูเลและกูดแมน(Mule & Goodman,2014) ลักษณะการดำเนินงานโดยสร้าง การมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย และการสร้างศักยภาพ ผ่านกลไกการบริการ คลินิกหมอครอบครัว โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการจัดการคุณภาพของไคเซนรูปแบบ การดูแลผู้ป่วยโรคเรื้อรัง

วิธีการศึกษา

- เพื่อพัฒนาการบริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวาน ใน PCC ต.สะอาด อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น ซึ่งมีหน่วยบริการปฐมภูมิ 2 แห่งคือรพ.สต. บ้านคำบง และรพ.สต. สะอาด คีฬาระหว่างเดือน เมย. 2563 - เดือน มีค.2564

วงรอบที่ 1

ระยะที่ 1 ศึกษาสถานการณ์การจัดบริการ เมย. 2563- พ.ค. 2563

ผู้เข้าร่วม 1) ทีมสหวิชาชีพจากรพ.น้ำพอง 2) ทีมเจ้าหน้าที่รพ.สต. 3) ภาคีเครือข่าย

ระยะที่ 2 พัฒนาบริการ พ.ค. 2563 - ต.ค. 2563

ผู้เข้าร่วม 1) ทีมสหวิชาชีพจากรพ.น้ำพอง 2) ทีมเจ้าหน้าที่รพ.สต.ทั้ง 2 แห่ง 3) ภาคีเครือข่าย 4) ผู้ป่วย DM ที่มารับบริการที่ PCC สะอาด

ระยะที่ 3 ประเมินผลการพัฒนาบริการ ตุลาคม 2563 - พฤศจิกายน 2563

วงรอบที่ 2 พฤศจิกายน 2563 - มีนาคม 2564

ระยะที่ 1 ระยะปรับปรุงแผน ระยะที่ 2 จัดบริการ ระยะที่ 3 ผู้เข้าร่วมกลุ่มเดิม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกแบบ Purposive sampling จาก Stake Holder ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานคลินิกโรคเบาหวานรวม 116 คน ประกอบด้วย

- 1) ทีมสหวิชาชีพจากรพ.น้ำพอง 10 คน
- 2) ทีมเจ้าหน้าที่รพ.สต.ทั้ง 2 แห่ง 9 คน
- 3) ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน
- 4) ผู้ป่วย DM ที่มารับบริการที่ PCC สะอาดจำนวน 85 คน
 - อ่านออกเขียนได้
 - มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์
 - ค่า HbA1C > 7mg% หรือ ระดับ DTX $\geq$ 161 mg/dl
 - สมัครใจเข้าร่วมโครงการ
 - เข้าร่วมกลุ่มได้ทุกครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาโดยประยุกต์จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

- 1) แนวทางการสนทนากลุ่ม
- 2) แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 3) แบบบันทึกพฤติกรรมการดูแลตนเอง
 - เครื่องมือได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ได้ค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 1
 - ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ย HbA1c และ DTX ก่อนและหลังเข้าร่วมวิจัยด้วยสถิติ Pair sample T-test
 - ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)วิเคราะห์ Thematic analysis

จริยธรรมการวิจัย ผ่านการพิจารณา จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สสจ.ขอนแก่นเลขที่ KEC 63043/2563

ผลการวิจัย ระยะที่1 สถานการณ์การจัดบริการโรคเบาหวาน

บริการ

เจาะ DTX ,เจาะ HbA1c,
Cr,Lipid profile,UA)โดย
พยาบาลวิชาชีพ

ชักประวัติ/วัดความดันโลหิต
โดยพยาบาลวิชาชีพ

แนะนำความรู้และออกกำลังกายร่วมกัน
โดยเจ้าพนักงานสาธารณสุข

ตรวจรักษาโดยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว

รพ.น้ำพองมีนโยบายเพื่อลดความแออัดและเพื่อให้
ประชาชนเข้าถึง “บริการใกล้บ้านใกล้ใจใน
ชุมชน” จึงพัฒนาบริการโดย
การจัดบริการคลินิกเบาหวาน ที่รพสต. สนับสนุน
เวชภัณฑ์ยาและทีมสหวิชาชีพรพ.น้ำพองทำงาน
ร่วมกับเจ้าหน้าที่ รพ.สต.

ผลการวิจัย ระยะที่ 1 สถานการณ์การจัดบริการคลินิกเบาหวาน

บริการ

ตรวจเท้าโดยนักร่างกายภาพบำบัด

ตรวจคัดกรองในช่องปากโดยทันตบุคลากร

รับยาและคำแนะนำการใช้ยาจากเภสัชกร/นัดF/U

จากการศึกษาพบว่า

- การชี้แจงนโยบาย สภาพปัญหาและความต้องการ การสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย ยังไม่ชัดเจน
- การจัดทำโครงการส่งเสริมสุขภาพยังไม่ครอบคลุมกลุ่ม DM
- การให้ความรู้ (Health Education) แบบรายกลุ่มและรายบุคคลยังไม่เป็นรูปธรรมที่ผู้ป่วยเบาหวานนำไปปฏิบัติได้จริง/จำไม่ได้
- ผู้รับผิดชอบคลินิกเบาหวานต้องการองค์ความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลผล LAB จากรพ.มายังรพสต.
- ผู้ป่วยเบาหวาน บางส่วน ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงในการรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การรับประทานยา ทำให้ควบคุมน้ำตาลไม่ได้และมีภาวะแทรกซ้อน โรค CVA ในปี 2560 - 2562 จำนวน 10 ราย (101.84 : แส่นประชากร 15 ราย (152.25 : แส่นประชากร และ 21 ราย (211.67 : แส่นประชากร) ตามลำดับ

อัตลักษณ์ รพ.น้ำพอง :
“ ใฝ่ดี ใฝ่เก่ง ใฝ่รัก ใฝ่รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ ”

ระยะที่ 2 พัฒนาศักยภาพบุคลากร มีการปรับปรุงแบบบริการ

สร้างการมีส่วนร่วมกับ

ภาคีเครือข่ายในการจัดบริการ

- * ผู้นำชุมชน/อสม./ครอบครัวผู้ป่วย DM
- * อปท.
- * ทีมสหวิชาชีพจากรพ.น้ำพอง
- * บุคลากรรพ.สต.
- * ประสานงานห้อง LAB กับโปรแกรมเมอร์เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลผล LAB ให้สามารถดูข้อมูลได้ที่รพสต.

การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยใช้แนวคิด BPSC และประยุกต์ใช้นวัตกรรม MBBI

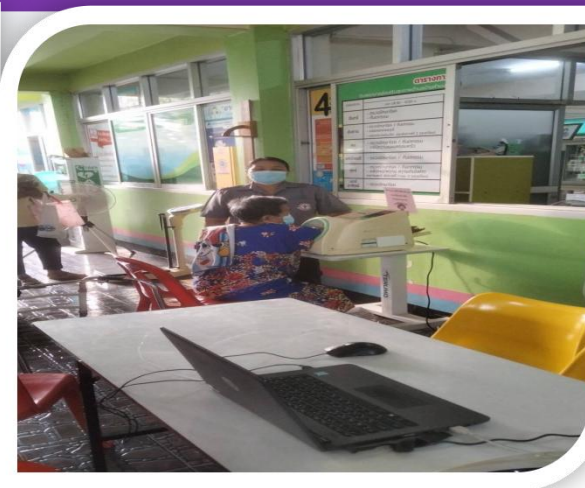
- * แบ่งกลุ่มผู้ป่วย DM เป็น 4 สี เขียว เหลือง ส้ม แดง
- * นำกลุ่มสีส้มแดงมาเข้ากลุ่ม MBBI
- * ปรับการให้ HE เป็นการสนทนา
- * สร้างแรงจูงใจเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- * สร้างคู่มือการทำกลุ่มของพื้นที่

พัฒนาบุคลากร

- * พยาบาลวิชาชีพ อบรม BPSC, MBBI เพื่อนำแนวคิดไปปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
- * ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องประชุมชี้แจงการดำเนินงานเพื่อสร้างความร่วมมือ อบรมแนวคิด BPSC

ระยะที่ 2 การปรับรูปแบบบริการ โดยสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่าย

ค้นแฟ้มเบาหวาน เจาะ DTX วัดBP โดย อสม.

กราฟชีวิตผู้ป่วยเบาหวาน ชื่อ-นามสกุลผู้ป่วย	บ้านเลขที่	หมู่ที่	การประเมินผล
280			ระดับน้ำตาลอยู่ในเกณฑ์ดีมาก มีโอกาสหาย
270			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
260			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
250			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
240			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
230			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
220			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
210			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
200			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
190			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
180			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
170			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
160			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
150			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
140			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
130			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
120			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
110			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
100			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
90			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
80			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
70			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
60			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
50			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
40			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
30			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
20			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
10			ควบคุมดี อดอาหารหวาน งดแป้งขัดขาว
ระดับน้ำตาล			

สีส้มและสีแดงเข้ากลุ่ม

แบ่งกลุ่มสี โดยพนักงานผู้ช่วยสถานีอนามัย (พสอ.)

นำแนวคิด BPSC และ MBBI มาใช้
BA : ถ้ามเป็น ชมเป็น แนะนำเป็น
BI : ประเมินเป็น แก้ไขปัญหาเป็น

ครั้งที่ 1 ฝึกสมาธิ
ลดความว้าวุ่นใจ

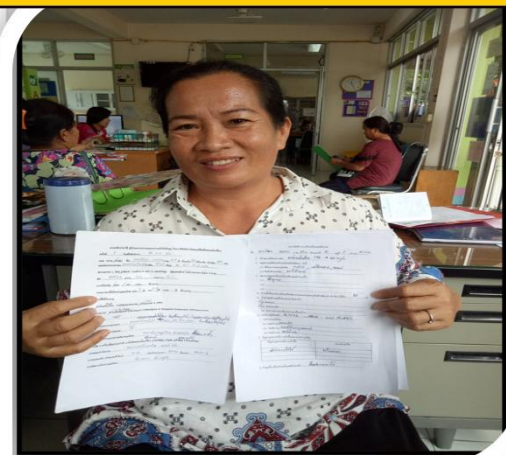
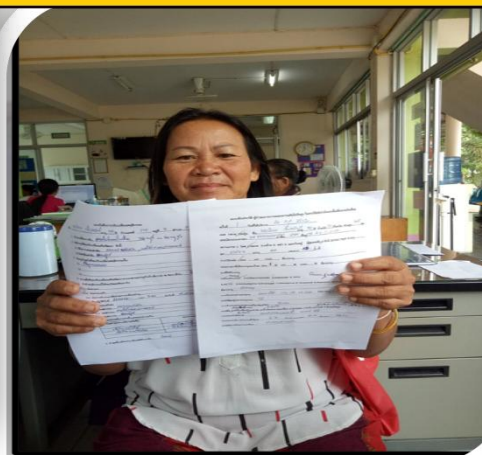
ครั้งที่ 2 ฝึกสติพื้นฐาน/สติการ
เคลื่อนไหวชีวิตประจำวัน

ครั้งที่ 3 ฝึกสติการกิน
(ก่อนกิน ขณะกิน หลังกิน)

ครั้งที่ 4 ฝึกสติเป็นวิถีชีวิต

กลุ่ม MBBi ประเมินพฤติกรรม การดูแลตนเอง วางเป้าหมาย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามปัญหาที่พบ
ให้การบ้านตามปัญหา นัดติดตามผลเจาะ DTX เดือนละ ครั้ง ครบ 6 เดือนเจาะ HbA1c

ระบบบริการคลินิกเบาหวานแบบเดิม

อัตลักษณ์ รพ.นำพอง :

"ชื่อสัตย์ รับนิยาม 277-2000-0000"

เจาะเลือด HbA1c ,Cr,
Lipid profile(เจาะเลือดประจำปี)

ค้นประวัติ /เจาะ DTX
/ซั่งน้ำหนัก /วัดรอบเอว

พนักงานผู้ช่วยสถานี
อนามัย (พสอ.)

ให้ความรู้การดูแลตนเอง 3 อ. 2ส.
ออกกำลังกายร่วมกัน

พยาบาลวิชาชีพ

พยาบาลวิชาชีพ

ซักประวัติ

เจ้าพนักงาน
สาธารณสุขชุมชน

ตรวจรักษา

แพทย์ Fam MED

ควบคุมได้ดีแนะนำการใช้ยา นัด 3 เดือน
ควบคุมไม่ได้ดีแนะนำการใช้ยา นัด 1 เดือน

เภสัชกร

*อปท.

สนับสนุนงบประมาณ

ระบบบริการคลินิกเบาหวานแบบใหม่

ประชาสัมพันธ์การจัดบริการ

"ขอสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ"

*ผู้นำชุมชน

เจาะเลือด HbA1c ,Cr,
Lipid profile(เจาะเลือดประจำปี)

ค้นประวัติ/เจาะ DTX /
ชั่งน้ำหนัก /วัดรอบเอว

* อสม.

พยาบาลวิชาชีพ/
นักบริบาลชุมชน

 * DTX80-130 mg/dl
 DTX 131-160 mg/dl
 DTX 161-180 mg/dl
 DTX ≥ 181 mg/dl

พนักงานผู้ช่วยสถานี
อนามัย (พสอ.)

ซักประวัติ BA,BI

เจ้าพนักงานสาธารณสุข
ชุมชน

*เข้ากลุ่ม MBBI
เดือนละครั้ง ครบ 4 เดือน เจาะ
DTX ทุกเดือน
ติดตามครบ 6 เดือนเจาะ Hba1c

ครอบครัวช่วย
ดูแลพฤติกรรม

ตรวจรักษา

แพทย์ Fam MED

ควบคุมได้ดีแนะนำการใช้ยา 3 เดือน
ควบคุมไม่ได้ดีแนะนำการใช้ยา 1 เดือน

เภสัชกร

ระยะที่ 3 ประเมินผลการพัฒนาบริการ

ประเด็นที่ต้องการพัฒนาตามกรอบแนวคิด Chronic Care Model	สิ่งที่เกิดการพัฒนา
1)นโยบายและทรัพยากรของชุมชน (Community resources and policy การประสานงานและชี้แจงนโยบายรวมทั้งสภาพปัญหาและความต้องการในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานแก่ภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยเบาหวานยังไม่ชัดเจน	1. มีการประชุมชี้แจงการดำเนินงานแก่เครือข่ายได้แก่ อปท. ผู้นำชุมชน อสม. ผู้ดูแลผู้ป่วยเบาหวาน และทีมสหวิชาชีพ เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดบริการ โดยภาคีเครือข่าย
2)หน่วยบริการสุขภาพ (Health Systems organization of health care) การจัดทำโครงการด้านการสร้างเสริมสุขภาพยังไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน	2.จัดทำโครงการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่มเบาหวานขอสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3)การสนับสนุนการดูแลตนเอง (Self-management Support) การให้ความรู้ (Health Education) แบบรายกลุ่มและรายบุคคลยังไม่เป็นรูปธรรมที่ผู้ป่วยเบาหวานนำไปปฏิบัติได้จริง/จำไม่ได้	3 เกิดกิจกรรมกลุ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อให้ผู้ป่วยสามารถดูแลตนเองได้
4)การออกแบบระบบการให้บริการ(Delivery System Design) การจัดบริการเพื่อให้ผู้ป่วยเข้าถึงบริการยังขาดการทำกิจกรรมส่งเสริมการดูแลตนเองที่เป็นรูปธรรม	4.ปรับรูปแบบบริการ มีการแบ่งผู้ป่วยเบาหวานตามค่าระดับน้ำตาลนำผู้ที่ควบคุมระดับน้ำตาลไม่ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
5)การสนับสนุนการตัดสินใจ (Delivery System Design) ผู้รับผิดชอบงาน NCD ต้องการความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	5. บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพในการจัดบริการได้แก่ พยาบาลวิชาชีพ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยได้รับการอบรมแนวคิดBPSC
6)ระบบข้อมูลทางคลินิก(Clinical Information System) ยังขาดการเชื่อมฐานข้อมูลผลการตรวจเลือดระหว่างโรงพยาบาลและรพ.สต.	6. มีการเชื่อมโยงฐานข้อมูลผลการตรวจเลือดระหว่างโรงพยาบาลและรพ.สต.

ระยะที่ 3 ประเมินผลการพัฒนาบริการ

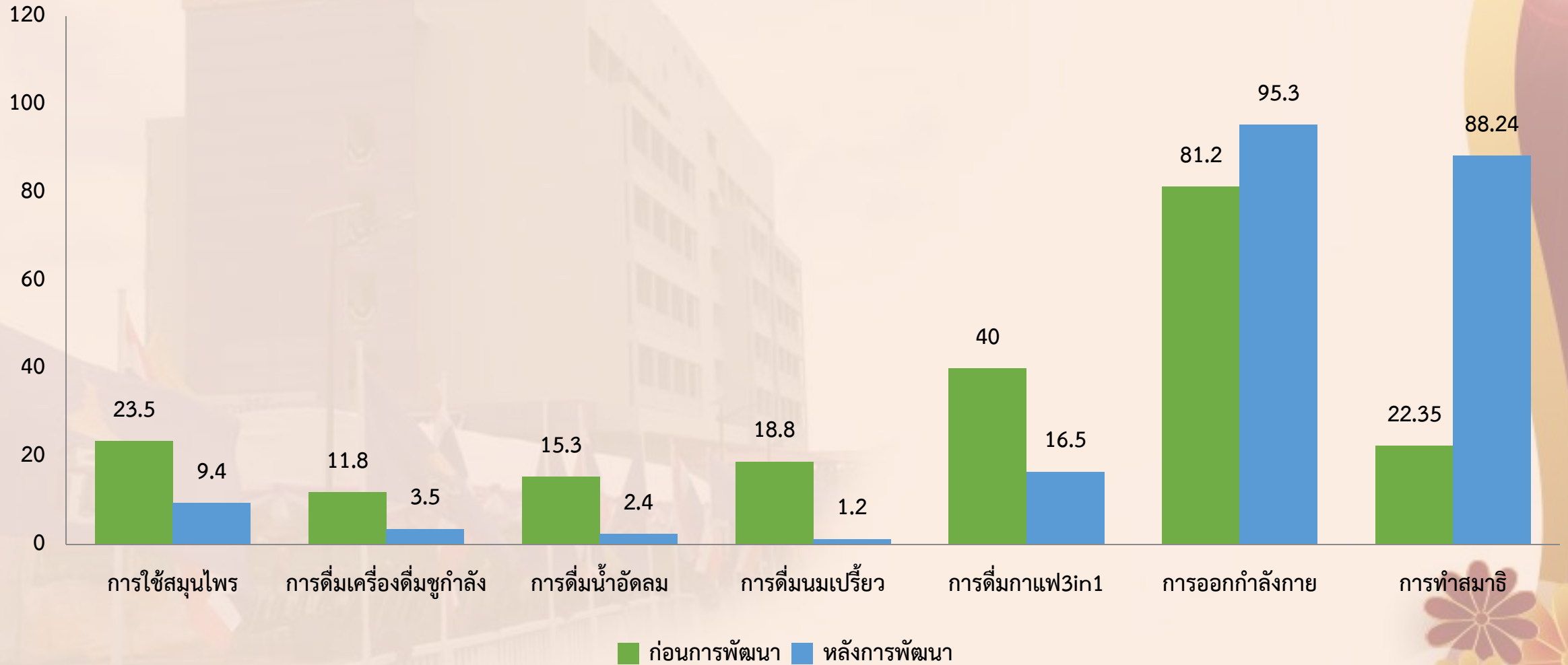
- ผลลัพธ์ทางคลินิก

1. สถานการณ์ผู้ป่วยเบาหวานการศึกษารั้งนี้มีผู้ป่วยโรคเบาหวานที่ร่วมงานวิจัยจำนวน 85 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 72.9 ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือระหว่าง 60 – 69 ปี ร้อยละ 40 อายุเฉลี่ย 60.82 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสร้อยละ 75.3 ผู้ดูแลส่วนใหญ่คือบุตร ร้อยละ 34.1 ดัชนีมวลกายมากที่สุดอยู่ระหว่าง 25.00 – 29.99 ร้อยละ 36.5
- 2.ระดับน้ำตาลในเลือด HbA1c และ DTX เปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $P < 0.05$ ดังตารางที่ 1
- 3.พฤติกรรมเสี่ยงการรับประทานอาหารลดลง การออกกำลังกาย การฝึกสมาธิเพิ่มขึ้นดังกราฟที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงการเปรียบเทียบค่าระดับน้ำตาลในเลือด HbA1c และ DTX ก่อนและหลังการพัฒนา

ประเด็นเปรียบเทียบ	ก่อนเข้ากลุ่มMBBI		หลังเข้ากลุ่มMBBI		t	p
	ค่าเฉลี่ย(X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)	ค่าเฉลี่ย(X)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)		
ระดับ HbA1c	9.03	2.14	7.29	1.23	9.14	.001
ระดับ DTX	197.69	36.14	156.64	47.79	6.83	.001

กราฟที่ 1แสดงการเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภค/การออกกำลังกาย และการทำสมาธิ ก่อน และหลังการพัฒนา

สรุปผลการวิจัย

อัตลักษณ์ รพ.นำพอง :
“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ”

หลังการพัฒนาศูนย์บริการผู้ป่วยโรค DM ที่เข้ากลุ่มMBBI มีระดับHbA1c , DTX ลดลงจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($p\text{-value} < 0.05$)และมีพฤติกรรมเสี่ยงในการรับประทานอาหารลดลง พฤติกรรมการออกกำลังกายและการฝึกสมาธิเพิ่มขึ้น

การอภิปรายผล

* การพัฒนาศูนย์บริการสำหรับผู้ป่วยโรคเบาหวานในคลินิกหมอครอบครัวโดยใช้แนวคิด BPSCและประยุกต์ใช้นวัตกรรม MBBI ทำให้ลดพฤติกรรมเสี่ยง เพิ่มพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ผู้ป่วยสามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ดีขึ้น และสามารถดำเนินงานได้ดีในหน่วยบริการปฐมภูมิและเกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เกิดนวัตกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของพื้นที่สอดคล้องกับ การศึกษาของเสกสรรค์ จวงจันทร์ และคณะ(2562) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการสนทนาสร้างแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ควบคุมระดับความดันโลหิตไม่ได้โรงพยาบาลโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าค่าเฉลี่ยของระดับความดันโลหิตซิสโตลิกและไดแอสโตลิกหลัง เข้าร่วมโปรแกรมการสนทนาสร้างแรงจูงใจมีค่าเฉลี่ยลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ
การวิจัยนี้

ควรมีการดำเนินกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องมีการติดตามผู้ป่วยเป็นระยะ
และมีการขยายพื้นที่การพัฒนาบริการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้ป่วย
เบาหวานภายใต้แนวคิดBPSC และนวัตกรรม MBBI สู่พื้นที่ดำเนินการ
ของ PCU ต่างๆในระดับอำเภอและ จังหวัดต่อไป

การนำผลงาน
ไปใช้ประโยชน์

1. ขยายผลมายังคลินิกเบาหวานที่รพ.น้ำพอง และที่รพ.สต.ในอำเภอน้ำพองเช่นรพ.สต.
ม่วงหวาน รพ.สต.บัวใหญ่ รพ.สต.กุดน้ำใส รพ.สต.น้ำพอง รวมทั้งโรงพยาบาลอื่นๆเช่น
รพ.อุบลรัตน์ จ.ขอนแก่น รพ.หนองกุงศรี จ.กาฬสินธุ์
2. เป็นพื้นที่ศึกษาดูงานการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ป่วยเบาหวานในเขตสุขภาพที่ 7

สิ่งที่ได้เรียนรู้

อัตลักษณ์ รพ.น้ำพอง :
“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ”

- **ต่อตนเอง**

- 1) ได้เรียนรู้ว่าถ้าอยากได้ผลลัพธ์ใหม่ต้องเปลี่ยนวิธีการแบบใหม่ไม่ยึดติดกับแบบเดิมๆ
- 2) การนำนวัตกรรม BPSC และ MBBI มาทดลองประยุกต์ใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้รับบริการ
- 3) การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต้องทำอย่างต่อเนื่องจึงจะเกิดผลลัพธ์ที่ดี
- 4) การนำเครื่องมือ/นวัตกรรมมาใช้ต้องผ่านการกระทำของตนเองก่อนจึงสามารถถ่ายทอดให้ผู้อื่นได้เป็นรูปธรรม

- **ต่อผู้รับบริการ**

- 1) เกิดการเรียนรู้ที่เป็นรูปธรรม ได้ฝึกทักษะที่นำไปใช้ได้จริง เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อสุขภาพ

- **ต่อองค์กรในโรงพยาบาล**

- 1) ได้ Best Practice ขององค์กรและเป็นแหล่งศึกษาดูงาน
- 2) นำ Model มาขยายผลในโรงพยาบาล จนเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการ

- **ต่อชุมชน**

- 1) มีความภาคภูมิใจที่มีส่วนร่วมในการจัดบริการคลินิกเบาหวาน

เอกสารอ้างอิง

อัตลักษณ์ รพ.นำพอง :
“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ”

- 1.สำนักโรคไม่ติดต่อ.คู่มือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในคลินิก NCDคุณภาพ.กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข 2558.;(10-11)
- 2.สำนักโรคไม่ติดต่อ.แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อระดับชาติ(พ.ศ 2560-2564) สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข2560.;.(12)
- 3.Kemmis, S., Mc Taggar & Rhonda Nixon.The Action Research Planner Doing Critical Participatory Action Research; 2014 [1 Feb 2020] 1-24 .Available form : <http://www.springer.com>
- 4.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์.สร้างสุขด้วยสติในองค์กร.กรมสุขภาพจิต.กระทรวงสาธารณสุข.2560 : 1-11
- 5.ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์.คู่มือการฝึกสติแบบสั้นสำหรับผู้ป่วยเบาหวาน.กรมสุขภาพจิต.กระทรวงสาธารณสุข.2563 : 1-25
- 6.กอบกุล ยศณรงค์.การพัฒนาระบบการดูแลผู้ป่วยเบาหวานสู่ระบบบริการระดับปฐมภูมิในเครือข่ายบริการสุขภาพวารสารวิจัยระบบสาธารณสุข6(2)2555; (290-297)
- 7.ภิญญาไปมูลเปี่ยม,พัชนี อินใจ,วินัย ปันทะนะและไชยวัฒน์ น้ำเย็น.การพัฒนาระบบการจัดการดูแลผู้ป่วยโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงแบบมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายชุมชนภายใต้บริบทของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแม่สาคร อ.เวียงสา จ.น่าน.วารสารระบบสาธารณสุข255925(3); 394-400
- 8.เสกสรรค์ จวงจันทร5.พนิดา สารทอง. สายชล นิลเนตร. ประสิทธิผลของโปรแกรมการสนทนาสร้างแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการควบคุมความดันโลหิตของผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ควบคุมระดับความดันโลหิตไม่ได้โรงพยาบาลโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10 2562 ;17 (2) : 37-47
- 9 .อำพรทิพย์ อุดทาโท.การพัฒนารูปแบบการจัดการตนเองในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้ป่วยเบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ รพสต.บ้านดอกคำใต้ ต.แม่ติบ อ.งาว จ.ลำปาง.เชียงใหม่เวชสาร 2564;13(1):136-151

อัตลักษณ์ จพ.น้ำพอง :
“ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ ใส่ใจบริการ”

THANK YOU